

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 7/10), a u vezi sa članom 14. stav 2. Zakona o budžetima u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10 i 25/12), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog Ministarstva finansija, na 140. sjednici, održanoj 11.12.2013. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I

Usvaja se Dokument okvirnog budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2014.-2016. godina.

II

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02- /13.
Datum, 11.12.2013. godine
Z e n i c a

PREMIJER

Munib Husejnagić, dipl.ing.maš.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,
1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,
1x „Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“,
1x a/a.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON**

PRIJEDLOG

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD
2014. - 2016. GODINA**

Zenica, decembar 2013. godine

SADRŽAJ

DIO PRVI - UVOD

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

- Odjeljak A. Događaji iz protekle godine
- Odjeljak B. Blagi rast u 2014. godini
- Odjeljak C. Dalji rast u 2015-2016. godini
- Odjeljak D. Projekcije makroekonomskih pokazatelja
- Odjeljak E. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)
- Odjeljak F. Realni sektor

DIO DRUGI - FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

- Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine
- Odjeljak B. Porez na dodanu vrijednost
- Odjeljak C. Direktni porezi

DIO TREĆI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

- Odjeljak A. Indirektni porezi
- Odjeljak B. Porez na dobit
- Odjeljak C. Porez na dohodak

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

- Odjeljak A. Plaće i naknade
- Odjeljak B. Materijalni troškovi
- Odjeljak C. Tekući transferi
- Odjeljak D. Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona

POGLAVLJE III. KONSOLIDOVANE OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, OPĆINA I VANBUDŽETSKIH FONDOVA

DIO PRVI - UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj: 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10 i 25/12), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2014.-2016. godinu. Ovaj dokument je izlazni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta po metodologiji „10 koraka“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Dokument okvirnog budžeta za period 2014. - 2016. godinu izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarni okvirni Nacrt budžeta za 2014. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2015. - 2016. godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Višegodišnje planiranje i priprema DOB-a započeto je 2006. godine u okviru Ministarstva finansija, uz podršku Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID), a tehničku pomoć pružala je konsultantska kuća PKF, koju finansira Vlada Velike Britanije.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta, je i da osigura sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda na nivou kantona, objedinjujući podatke o fiskalnom stanju Kantona, općina i vanbudžetskih fondova.

Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona je u narednim tabelama koristilo projekcije prihoda dostavljene od nadležnih institucija, tj. Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara BiH, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, te Federalnog ministarstva finansija, a shodno tome sačinjene su i projekcije okvirnih rashoda Zeničko-dobojskog kantona koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovorajuću godinu biti podložne revidiranju i potrebnim korekcijama.

Pri izradi ovog dokumenta takođe su korišteni podaci iz sljedećih publikacija:

- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Perspektive 2013.- 2016. godine - Proljeće 2013. godine“, Sarajevo, april 2013. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Bosna i Hercegovina – Ekonomski trendovi – Godišnji izvještaj 2012. godine“, Sarajevo, april 2013. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja januar – maj 2013. godine“, Sarajevo, juli 2013. godine;
- Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH, „OMA Bilten“ broj 94, 95 i 96;
- Federalni zavod za statistiku, „Zeničko-dobojski kanton u brojkama“, Sarajevo 2012. godine;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 4, 5 i 6;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima“ broj 1, 2, 3, 4, 5 i 6.

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Odjeljak A. Dogadaji iz protekle godine

Dostupni kratkoročni indikatori za 2012. godinu ukazuju na blag realni pad ekonomije u BiH od približno 0,2%. Ovo je rezultat nepovoljnih ekonomskih kretanja u okruženju, ali i određenih internih problema. Pad ekonomije se manifestovao kroz realni pad domaće tražnje i izvoza i to uprkos realnom smanjenju vanjskotrgovinskog deficitia roba od 4,5%. Do pada domaće tražnje je došlo i u domenu privatne potrošnje i investicija uglavnom kao posljedica tri godine negativnih trendova zaposlenosti i realnih plaća, realnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva i sl.

Na pad finalne potrošnje ukazuje negativan realni rast uvoza dobara široke potrošnje od preko 1%, te realni pad domaće proizvodnje od preko 3%. U isto vrijeme, nominalni pad uvoza kapitalnih dobara od 3,6% (uz još veći realni pad), te smanjenje vrijednosti izvršenih građevinskih radova od preko 3% jasno ukazuju na pad kapitalnih investicija. Pored toga, javna potrošnja i investicije vjerovatno bilježe izuzetno skroman realni rast, obzirom na stanje u oblasti fiskalne politike u 2012. godini.

Smanjenje domaće tražnje je rezultiralo realnim padom robnog uvoza od 4,4%, dok je izvoz u najvećoj mjeri bio ugrožen problemima u proizvodnji električne energije, te slabom izvoznom tražnjom. Naime, česti remonti u elektranama i nepovoljna hidrološka situacija u 2012. godini doveli su do pada vrijednosti izvoza energetskih dobara od 38%, što je bio glavni uzrok realnog pada robnog izvoza od 5%. Konačno, industrijska proizvodnja koja ima centralnu ulogu u ukupnim ekonomskim kretanjima takođe bilježi značajan pad od 4,3% na kraju 2012. godine.

Prema aktuelnim projekcijama u 2013. godini se očekuje slabljenje negativnih trendova iz 2012. godine.

Odjeljak B. Blagi rast u 2014. godini

Pravo poboljšanje se očekuje tek u 2014. godini i to kroz jačanje ekonomskog rasta u EU. Ovo su ujedno bile i glavne pretpostavke projekcija ekonomskog rasta za dati period kada se očekuje skroman realni rast od 0,9% u 2013, te 2,2% u 2014. godini. Pored toga, važna pretpostavka projekcije rasta za 2013. godine je bila i normalizacija situacije u elektro industriji. Ostvarivanjem ove pretpostavke bi se eliminisao najveći uzrok pada robnog izvoza u 2012. godini. Ovo bi uz pretpostavku blagog jačanja izvozne tražnje trebalo dovesti do skromnog realnog rasta izvoza od 1,8% u 2013. godini. Očekivano skromno povećanje pretežno izvozno orijentisane industrijske proizvodnje bi moglo rezultirati blagim povećanjem broja zaposlenih, pa prema tome i raspoloživog dohotka građana, što bi konačno trebalo rezultirati realnim rastom privatne potrošnje od 1,3%. Obzirom na očekivanu realnu stagnaciju investicija, ovo bi trebao biti glavni izvor realnog rasta uvoza od 1,7% u 2013. godini. Nakon toga, u 2014. godini se očekuje daljnje jačanje izvoza uslijed sve snažnije izvozne tražnje, jačanje rasta finalne potrošnje, te prvi osjetan realni porast investicija od 7,8%. Zapravo, tek 2014. godina je godina u kojoj se očekuju prvi ozbiljniji koraci ka ponovnom povećanju ekonomske aktivnosti u BiH.

Odjeljak C. Dalji rast u 2015. - 2016. godini

Period 2015. - 2016. godina bi trebao biti obilježen dalnjim postepenim jačanjem ekonomskog rasta uglavnom kao posljedica sve izraženijih pozitivnih kretanja u okruženju. Treba naglasiti da su očekivanja progrusa u okruženju uglavnom postepenog karaktera tako da je za 2015. godinu projiciran ekonomski rast od 3,5%, odnosno rast od 4,2% u 2016. godini. Kao i u ranijim godinama, ovaj rast bi uglavnom trebao biti posljedica postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće tražnje zahvaljujući jačanju zaposlenosti i inostranih priliva novca. Pri tome bi javne investicije trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku sve većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora.

Odjeljak D. Projekcije makroekonomskih pokazatelja

Tabela 1. – Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2011.- 2016. godina

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nominalni BDP u mil KM	27,24	27,496	28,023	29,118	30,621	32,339
Nominalni rast u %	3,10%	0,90%	1,90%	3,90%	5,20%	5,60%
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,2	101,2	101	101,6	101,6	101,4
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	26,926	27,179	27,746	28,646	30,14	31,899
Realni rast u %	2,00%	-0,20%	0,90%	2,20%	3,50%	4,20%
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	3,00%	2,20%	1,50%	1,80%	1,80%	1,60%
Potrošnja u mil KM	28,202	28,589	29,353	30,484	32,011	33,659
Vladina potrošnja u mil KM	6,017	6,138	6,275	6,478	6,768	7,087
Privatna potrošnja u mil KM	22,184	22,451	23,078	24,006	25,243	26,572
Investicije u mil KM	5,299	5,23	5,324	5,784	6,382	7,311
Vladine investicije u mil KM	771	925	1,064	1,33	1,663	2,028
Privatne investicije u mil KM	4,47	4,241	4,215	4,418	4,666	5,227
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	10,40%	10,20%	10,10%	11,00%	12,00%	13,60%
Vladina štednja u % BDP-a	-1,20%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Privatna štednja u % BDP-a	11,60%	8,70%	8,60%	9,50%	10,50%	12,10%
Bilans tekućeg računa u mil KM	-2,46	-2,421	-2,482	-2,588	-2,707	-2,916
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-9,00%	-8,80%	-8,90%	-8,90%	-8,80%	-9,00%
Nominalni Rast uvoza u %	12,50%	-1,80%	4,10%	7,40%	8,80%	11,20%
Nominalni Rast izvoza u %	10,90%	-4,00%	3,10%	7,30%	8,80%	11,30%

Odjeljak E. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)

Projekcije realnog rasta BDP za 2013. godinu iznose 0,9 %, u 2014. godini 2,2 %, a u naredne dvije godine 3,5% i 4,2%.

Odjeljak F. Realni sektor

Prema preliminarnim podacima za period januar - maj 2013. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen stabilan oporavak industrijske proizvodnje. U poređenju sa prethodnom godinom, rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH iznosio je 7,4%. Najznačajniji doprinos rastu ukupne industrijske proizvodnje dala je prerađivačka industrija koja je zahvaljujući jačanju izvozne tražnje zabilježila rast proizvodnje od preko 10%. Pozitivan doprinos također je zabilježen u sektoru za proizvodnju električne energije koji je u navedenom periodu ostvario rast proizvodnje od preko 10%, prvenstveno zahvaljujući izrazito povoljnoj hidrološkoj situaciji i povećanju proizvodnje u hidroelektranama. S druge strane, u sektoru rudarstva u periodu januar - maj 2013. godine registriran je pad proizvodnje od preko 5%, što je imalo negativan utjecaj na industrijsku proizvodnju u navedenom periodu. Posmatrano po entitetima, FBiH u periodu januar - maj 2013. godine bilježi povećanje industrijske proizvodnje od 9,2%, dok je rast industrijske proizvodnje u RS-u bio nešto skromniji i iznosio je 3%.

Očekivano skromno poboljšanje izvozne tražnje u 2013. godini bi trebalo rezultirati takođe skromnim godišnjim rastom izvoza od 2,6%. Ovo bi trebalo dovesti do umjerenog oporavka industrijske proizvodnje sa rastom od oko 2%. Ovdje bi ključnu ulogu trebao imati rast prerađivače industrije koja čini 2/3 ukupne industrijske proizvodnje i u velikoj mjeri je izvozno orijentisana. Iako je kriza tržišta metala još uvijek prisutna, ipak se očekuje da bi ova industrijska grana tokom 2013. godine trebala povećati proizvodnju za oko 2% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo se posebno odnosi na proizvodnju sirovog željeza i čelika koja će sigurno iskoristiti tržišni potencijal u regionu koji je nastao povlačenjem inostranih vlasnika iz željezara u Srbiji i Hrvatskoj. Pored toga, značajan doprinos rastu se takođe očekuje i od drvene industrije, proizvodnje nafte i naftnih derivata, ali i oblasti uslovljenih pretežno domaćom tražnjom kao što su rudarstvo i proizvodnja električne energije. Tako se prema dostupnim podacima iz energetskih bilansa za 2013. godinu, na nivou BiH očekuje povećanje proizvodnje električne energije od oko 7% što bi trebalo rezultirati rastom izvoza električne energije od oko 6% u odnosu na prethodnu godinu. Ponovni početak rasta ekonomije EU očekivan za 2014. godinu, trebao bi se pozitivno odraziti na opravak zemalja cijelog regiona uključujući i BiH. Očekuje se da bi ovo jačanje izvozne tražnje moglo dovesti do rasta industrijske proizvodnje u BiH od približno 4,5% i to kao rezultat povećanja u skoro svim industrijskim oblastima. Najznačajniji rast proizvodnje kao posljedica eksternih faktora u 2014. godini se očekuje u domenu metalne industrije, drvene industrije (uključujući i namještaj), te hemijske i naftne industrije. Pored toga, očekivani investicioni ciklus u infrastrukturu tokom 2014. godine bi trebao rezultirati osjetnjim povećanjem proizvodnje u proizvodnji građevinskog materijala i metalnih proizvoda.

Konačno, u 2014. godini se očekuje poboljšanje proizvodnje u prehrambenoj industriji, te daljnji porast proizvodnje električne energije od približno 5%. Daljnje jačanje postepenog oporavka većine industrija u Evropskoj Uniji tokom 2015 - 2016. godine je korišteno kao pretpostavka projekcije intenziviranja oporavka industrijske proizvodnje u BiH sa projiciranim godišnjim rastom od približno 6%. Veća iskorištenost kapaciteta u EU bi kroz rast izvozne tražnje, trebalo rezultirati dalnjim povećanjem prerađivačke industrije u BiH i njenom postepenom vraćanju na nivo predkriznog perioda. Rast investicionih ulaganja u infrastrukturu i energetiku bi također trebao značajno doprinijeti jačanju kako građevinskog sektora u BiH tako i onih grana prerađivačke industrije koje su usko vezane uz građevinarstvo. Takođe se očekuje nastavak trenda rasta proizvodnje u energetskom sektoru koji je u prethodnom periodu bio jedan od glavnih nosilaca industrijske proizvodnje.

Obzirom da se, prema projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH očekuje skroman ekonomski rast u 2013. godini, veći pozitivni pomaci na tržištu rada se ne mogu očekivati, ali bi se moglo desiti usporavanje negativnih trendova u domenu zapošljavanja. Umjeren rast obima izvoza i uvoza, te obima investicija, trebao bi uticati na postepeni prekid smanjenja broja zaposlenih u privatnom sektoru u 2013. godini. S druge strane, u javnom sektoru se očekuje skroman prirast broja zaposlenih. Ukupan broj zaposlenih lica u BiH u 2013. godini mogao bi se minorno uvećavati (0,1%) u odnosu na 2012. godinu.

Tabela 2. – Indeks industrijske proizvodnje u FBiH i Zeničko-dobojskom kantonu

Indeksi g/g	2006. 2005.	2007. 2006.	2008. 2007.	2009. 2008.	2010. 2009.	2011. 2010.	2012. 2011.	I-V 2013. I-V 2012.
Federacija BiH	110,4	108,6	108	88,4	104	102,5	98	107,3
Zeničko-dobojski kanton	125,8	116,5	94,1	87,5	98,5	104,9	87,4	107,2

Tabela 3. – Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

	IV 2013.	IV 2013. III 2013.	IV 2013. IV 2012.	I – IV 2013.	I - IV 2013. I - IV 2012.
Ukupno	528.087	117,5	121,4	1.846.687	113,7
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.490	87,9	80,8	15.541	93,7
Vađenje ruda i kamena	4.650	124,5	104,9	12.984	89,9
Preradivačka industrija	456.218	118,7	116,1	1.605.169	108,8
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	41.341	114,9	443,2	127.917	465
Ostalo	22.388	104,1	93,3	85.076	94,3

Tabela 4. – Izvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti

	IV 2013.	IV 2013. III 2013.	I - IV 2013. I - IV 2012.	I – IV 2013.
Ukupno	161.029	133,7	106,9	531.292
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	167	114,9	101,7	618
Vađenje ruda i kamena	71		25,3	84
Preradivačka industrija	158.921	134,3	108,2	522.401
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)				
Ostalo	1.870	95,7	62,9	8.189

Tabela 5. – Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

	IV 2013.	<u>IV</u> <u>2013.</u> <u>III</u> <u>2013.</u>	<u>IV</u> <u>2013.</u> <u>IV</u> <u>2012.</u>	I – IV 2013.	u 000 KM <u>I - IV</u> <u>2013.</u> <u>I - IV</u> <u>2012.</u>
Ukupno	834.144	101	95,5	3.066.392	97,9
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	34.926	106,4	114,1	129.571	98,6
Vadenje ruda i kamena	47.991	95,4	80,1	219.647	86,2
Prerađivačka industrija	740.593	102,3	96,3	2.667.995	99,6
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	7.221	53,5	92,3	33.162	71,8
Ostalo	3.413	63,4	63	16.017	76,8

Tabela 6. – Uvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti

	IV 2013.	<u>IV</u> <u>2013.</u> <u>III</u> <u>2013.</u>	<u>I - IV</u> <u>2013.</u> <u>I - IV</u> <u>2012.</u>	I – IV 2013.	u 000 KM
Ukupno	114.843	108,1	92,1	432.456	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4.213	109,5	94,5	16.012	
Vadenje ruda i kamena	11.736	90,8	90,7	68.184	
Prerađivačka industrija	98.678	110,7	92,2	347.294	
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)					
Ostalo	216	71,4	96,6	966	

Broj zaposlenih u BiH u aprilu 2013. godine je iznosio 684,74 hiljada lica što je za 0,5% manje u odnosu na isti mjesec 2012. godine. Smanjenje broja zaposlenih u posmatranom mjesecu je zabilježeno u privatnom sektoru. Najviše otpuštenih lica je u djelatnostima građevinarstva, prerađivačkoj industriji, rudarstvu i snabdijevanju vodom i djelatnosti sanacije okoline. Ukupan broj nezaposlenih lica u BiH je u maju 2013. godine iznosio 547,3 hiljada lica što je za 1,9% više pri međugodišnjem poređenju, a stopa nezaposlenosti u BiH je iznosila 44,5%. Prosječna neto plaća zaposlenih u BiH u aprilu 2013. godine se gotovo nije mijenjala u odnosu na isti mjesec 2012. godine i iznosi 824 KM. Stagnacija prosječne neto plaće u BiH je posljedica smanjenja plata u pojedinim oblastima privatnog i javnog sektora. U oblasti privatnog sektora smanjenja plaća su registrovana u građevinarstvu, trgovini na veliko i malo, poslovanju nekretninama, finansijskim djelatnostima te stručnim, naučnim i tehničkim djelatnostima. U javnom sektoru plaće su u aprilu 2013. godine manje u javnoj upravi i obrazovanju u odnosu na isti mjesec 2012.

godine. Prosječna penzija u BiH u maju 2013. godine je iznosila 336 KM i nije se bitnije mijenjala u odnosu na isti mjesec 2012. godine.

Ukupan broj zaposlenih u mjesecu aprilu 2013. godine na području Federacije BiH je 433729 osoba, što predstavlja povećanje broja zaposlenih za 0,2% u odnosu na mart 2013. godine. Krajem aprila 2013. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema evidenciji službi za zapošljavanje, bilo je 384781 nezaposlenih osoba, što predstavlja smanjenje za 1310 osoba ili 0,36% u odnosu na mart 2013. godine.

Tabela 7. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH i Zeničko-dobojskom kantonu

	2009.	2010.	XII 2011.	XII 2012.	IV 2013.
Broj zaposlenih u FBiH	437501	438949	439473	435356	433729
Broj zaposlenih u ZDK	70907	69424	70926	68649	68695
Broj nezaposlenih u FBiH	347146	360512	371090	384852	384781
Broj nezaposlenih u ZDK	65689	67153	66931	69212	69378

Pod pretpostavkom da preduzeća u BiH ostvare bolje poslovne rezultate, broj zaposlenih bi se mogao i brže uvećati u 2013. godini. U domenu plaća se očekuje ograničen rast u nominalnom smislu u odnosu na 2012. godinu, zbog smanjenja plaća u javnom sektoru (smanjenje plaća u javnom sektoru u RS od januara 2013. godine, ali i općenito zbog nastavka budžetskih ušteda u BiH). Time bi plaće u privatnom sektoru mogle rasti bržom stopom u odnosu na javni sektor. Prosječna neto plaća u BiH bi u 2013. godini mogla biti veća za 0,9% u odnosu na 2012. godinu. Nešto bolja dešavanja na tržištu rada se očekuju u 2014. godini koja bi mogla biti godina „preokreta“ i potpunog zaustavljanja negativnih trendova na tržištu rada. U EU se očekuje smanjenje stope nezaposlenosti i početak rasta broja zaposlenih kroz brži rast bruto društvenog proizvoda (BDP-a), odnosno rast investicija i obima vanjske trgovine. Procjenjuje se da bi se prosječna neto plaća u BiH u nominalnom iznosu u 2015. godini mogla uvećati za 3,3% odnosno 3,9% u 2016. godini. Postoji nekoliko rizika za ostvarenje projekcija na tržištu rada, naročito za 2013. i 2014. godinu. Prije svega poboljšanje poslovnog ambijenta u BiH (kao i u EU) može se odvijati suprotno od pretpostavljenog. To bi zasigurno uticalo na nivo plaća ali i broj zaposlenih u BiH. Analogno pomenutom, u BiH se takođe predviđa nešto brži rast BDP-a kroz porast obima vanjske trgovine, ali i investicija što bi se pozitivno odrazilo na broj zaposlenih u BiH koji bi se uvećao za 0,9%. Uz veći obim poslova, prvenstveno u oblasti proizvodnje i usluga, broj zaposlenih bi mogao zabilježiti i nešto snažniji rast. Sve navedeno bi se pozitivno odrazilo na zarade, pa bi se prosječna neto plaća u 2014. godini mogla uvećati za oko 2,2%. Napominjemo da će rast plaća, pored obima poslova u privatnom sektoru, biti determinisan i odlukama vezano za nivo plaća u javnom sektoru. Snažniji rast EU i ekonomije BiH se očekuje u 2015. i 2016. godini što bi trebalo imati pozitivne implikacije na tržište rada u BiH. Jačanje izvoza i investicija bi otvorilo mogućnost za upošljavanje i kreiranje novih radnih mjesta. U domenu privatnog sektora, očekuje se povećanje broja zaposlenih u svim oblastima (naročito građevinarstvu, industriji, trgovini). Na osnovu pomenutog, ukupan broj zaposlenih u BiH bi se povećao za oko 1,9% u 2015. godini odnosno 2,1% u 2016. godini. Dobro

poslovno okruženje bi trebalo uticati pozitivno na poslovanje preduzeća u BiH, a time bi i plaće zaposlenih brže rasle.

Tabela 8. – Uporedna tabela neto plaća u Federaciji BiH i Zeničko-dobojskom kantonu

	2009.	2010.	2011.	2012.	I 2013.	II 2013.	III 2013.	IV 2013.
Prosječna neto plaća u FBiH	792,08	804,37	819,36	837,00	836,00	817,00	828,00	836,00
Prosječna neto plaća u ZDK	660,86	669,68	702,83	720,00	735,00	724,00	731,00	731,00

DIO DRUGI – FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

Za izradu projekcija prihoda od indirektnih poreza odgovorno je Odjeljenje za makroekonomsku analizu (OMA) Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Osnovu izrade projekcija čini procjena makroekonomskih pokazatelja izrađena od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), kao i istorijske šeme naplate pojedinih kategorija prihoda.

Preliminarne projekcije prihoda na nivou Bosne i Hercegovine bazirane su na slijedećim pretpostavkama:

- Prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za pomenuti period,
- Politikama u području indirektnih poreza koje se odnose na:
  1. Ukidanje carina na uvoz dobara porijeklom iz EU u sklopu posljednje faze liberalizacije predviđene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Efekti se ispoljavaju samo u 2013.godini;
  2. Primjenu člana 21. Zakona o akcizama, koji podrazumijeva kontinuirano usklajivanje stopa akciza u BiH sa minimalnim standardima u EU. Projekcije uključuju efekte povećanja posebne akcize na duhan u 2013. godini sa 0,60 na 0,75 KM po pakovanju, kao i planiranog kontinuiranog povećanja iste u 2014. i 2015. godini za 0,15 KM po pakovanju cigareta.
- Tekućim trendovima u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Osnovni scenario projekcija uključuje gore navedene pretpostavke, a programski uključuje i procjenu efekata ulaska Hrvatske u EU na prihode od indirektnih poreza i procjenu efekata izmjena Zakona o akcizama u smislu uvođenja diferencirane akcize na pivo, čije usvajanje se nalazi u proceduri.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza preuzete su u aprilu tekuće godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanja, a raspodjela tih prihoda korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine, utvrđena je u Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine

I pored pozitivnih trendova tokom godine konačni efekti naplate indirektnih poreza u 2012. godini su bili negativni zbog djelovanja više faktora. Uz vanredne i nepredviđene okolnosti, na naplatu prihoda od indirektnih poreza u 2012. godini nepovoljno su utjecali rast

povrata PDV-a i dugova po osnovu PDV-a, promjene u strukturi potrošnje derivata i zloupotrebe kod korištenja lož-ulja, te supsticija potrošnje cigareta rezanim duhanom. Kretanje naplate indirektnih poreza u prvom kvartalu 2013. godine ukazuje na produbljavanje negativnih trendova iz 2012. godine u kojoj je samo u trećem kvartalu zabilježen pozitivan neto rast.

Prema preliminarnom izvještaju Uprave za indirektno oporezivanje po vrstama prihoda u martu 2013. godine naplaćeno je, po odbitku povrata, 349,9 mil. KM ili 12,4% manje nego u istom mjesecu 2012. godine. Na nivou kvartala naplaćeno je neto prihoda u visini od 1,067 mlrd. KM, što je za 2,8% manje nego u istom kvartalu 2012. godine. Iako je u prva dva mjeseca 2013. godine zabilježen pozitivan trend u naplati, koji je rezultirao neto suficitom od 19 mil. KM, izuzetno loša naplata prihoda u martu ne samo da je to anulirala, već je prihode dovela u negativnu zonu od 30,8 mil. KM. Problemi sa održavanjem stabilnog nivoa naplate mogli su se nazrijeti još u februaru kada je naplaćeno prihoda u istom iznosu kao u februaru 2012. godine, iako je tada zbog snježnog nevremena zabilježena ekstremno niska naplata prihoda. Pored pada bruto prihoda u martu, negativni trend je dodatno pogoršan i povećanjem povrata indirektnih poreza.

Tabela 9. Projekcija prihoda na Jedinstvenom računu 2012.-2016. godina

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					stopa rasta			
	2012	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
PDV	3.162,80	3.203,40	3.267,80	3.385,30	3.523,60	1,3%	2,0%	3,6%	4,1%
Akcize	1.299,20	1.294,30	1.314,10	1.337,40	1.370,10	-0,4%	1,5%	1,8%	2,4%
Carine	223,5	208,3	223,7	243,4	270,6	6,8%	7,4%	8,8%	11,2%
Putarina	285,7	277,7	275,3	282,4	301,9	-2,8%	-0,9%	2,6%	6,9%
Ostalo	18,2	19,7	20	20,4	20,7	8,4%	1,7%	1,7%	1,7%
UKUPNO	4.989,40	5.003,30	5.100,90	5.268,80	5.487,00	0,3%	1,9%	3,3%	4,1%
Putarina (0,10 KM/l)	-114,3	-111,1	-110,1	-113	-120,8	-2,8%	-0,9%	2,6%	6,9%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	4.875,10	4.892,30	4.990,80	5.155,90	5.366,20	0,4%	2,0%	3,3%	4,1%

Odjeljak B. Porez na dodanu vrijednost

Nakon rasta prihoda od PDV-a u januaru 2013. godine od 7,6%, u februaru je zabilježeno smanjenje neto naplaćenog PDV-a od 2,7%, da bi u martu došlo do neočekivane eskalacije i pada prihoda od 17%. Premda se nakon usklađivanja prihoda može očekivati određeno poboljšanje, ipak je negativni trend zabrinjavajući, s obzirom da je PDV dominantna vrsta indirektnih poreza. Naplatu PDV-a već nekoliko godina opterećuju rastuće isplate povrata i dugovi obveznika.

Stopa izdvajanja iz bruto PDV-a za isplatu povrata u prvom kvartalu 2013. godine iznosila je 26,7%, s tim da je u februaru stopa iznosila 28%, a u martu 27%. Posmatrajući stope povrata u prethodnim godinama može se zaključiti da je došlo do naglog pogoršanja trendova.

Poređenje isplate povrata PDV-a u prvom kvartalu prethodnih godina, ukazuje na rast povrata obveznicima i međunarodnim projektima. Nominalno u prvom kvartalu 2013. godine je isplaćen najviši iznos povrata od 2008. godine. U odnosu na prošlu godinu rast povrata iznosi 18,2%. Enorman rast povrata u prvom kvartalu odnosi se na povrate međunarodnim projektima tj. 62,7%. Od izbijanja globalne ekonomске krize, naplata prihoda od PDV-a je

opterećena rastućim dugovima po osnovu prijavljenog a neplaćenog PDV-a. Neto godišnji rast duga u protekle tri godine kreće se od 40 do 66 mil. KM. Nakon smanjenja dugova u januaru, već u februaru je zabilježeno dodatnih 6 mil. KM duga, tako da je stanje duga na dan 28.02.2013. godine iznosilo 251,5 mil. KM. Ukupni dugovi, uključujući i razrezani dug za obveznike koji su propustili da podnesu PDV prijave, iznose 310 mil. KM.

Tabela 10. Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza januar –maj 2013. god.

	2012	2013	%
Bruto prihodi	2.272	2.295	1,01
Carina	88	83	-5,68
Akciza	503	497	-1,19
PDV	1.559	1.601	2,69
Putarina	108	105	-2,78
Ostali prihodi	6	7	16,67
Neusklađeni prihodi	8	2	-75,00
Povrat sredstava obveznicima sa JR UIO	353	410	16,15
Neto prihodi	1.919	1.885	-1,77
Ukupno raspodjela	2.265	2.292	1,19
Minimalne rezerve	358	412	15,08
Za javne rashode	1.907	1.879	-1,47
Putarine-autoputevi	43	42	-2,33
BIH-finansiranje institucija	283	306	8,13
FBiH	997	976	-2,11
RS	528	501	-5,11
Brčko Distrikt	56	54	-3,57

Iz datog pregleda može se zaključiti da su bruto prihodi od indirektnih poreza u prvih pet mjeseci zabilježili pad skoro svih oblika poreza. Ovo je međutim neutralisano rastom prihoda od PDV-a od 2,69%, tako da su ukupni bruto prihodi zabilježili skroman rast od 1,01%. Ipak treba napomenuti da, uprkos porastu prihoda, PDV obračunat prema poreskim prijavama bilježi blagi pad od 0,5% u prva tri mjeseca u odnosu na isti period 2012. godine. Pored toga, došlo je do snažnog povećanja povrata sa Jedinstvenog računa od preko 16%, tako da je njihov udio u bruto prihodima porastao sa prošlogodišnjih 15,5% na skoro 18% u prvih pet mjeseci 2013. godine. Ovo je dovelo do pada neto prihoda od indirektnih poreza od 1,7%, odnosno pada raspoloživih sredstava za raspodjelu od 1,47%.

Odjeljak C. Direktni porezi

Prema podacima Porezne uprave FBiH, u prvih pet mjeseci 2013. godine ostvaren je skroman godišnji rast prihoda od direktnih poreza, doprinosa, taksi i sl. od 3,4%.

Tabela 11. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl. za januar-maj 2013. godine

	2012	2013	%
Direktni porezi	224,2	223,4	-0,4
Porez na dohodak	111,3	112,5	1,1
Porez na dobit	79,3	73,6	-7,2
Porezi građana	33,1	36,8	11,2
Ostali porezi	0,5	0,5	0,0

Ostale takse, kazne i naknade	157,1	184,7	17,6
Doprinosi	1.048,9	1.071,1	2,1
PIO	577,7	586,9	1,6
Zdravstvo	423,3	435,0	2,8
Nezaposleni	47,9	49,2	2,7
Dječija zaštita	0,0	0,0	
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	
Ukupno	1.430,2	1.479,2	3,4

DIO TREĆI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2013. godini planirani su u iznosu od 272,9 mil. KM, što u odnosu na prihode ostvarene za 2012. godinu (239,2 mil. KM) predstavlja uvećanje od 14,08%. Neznatan porast ukupnih prihoda u odnosu na ostvarenje u 2012. godini projicira se u narednim godinama, i to: u 2014. godini za 0,58%, u 2015. godini za 9,32% i u 2016. godini za 13,16%. U ovoj tabeli navedene su projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2014. - 2016. godine u ukupnom iznosu (budžetska sredstava, prihodi od sopstvene djelatnosti, namjenska sredstava i sredstva donacija) koje su date od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH i Federalnog ministarstva finansija.

Tabela 12. Projekcija prihoda za Zeničko-dobojski kanton za period 2014.-2016. godinu

		Ostvareno 2012.	Plan Budžeta 2013.	Projekcija u mil. KM		
				2014.	2015.	2016.
I	POREZI	209,3	228,7	195,4	214,8	222,0
1	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	176,9	195,0	159,2	177,0	182,3
2	Porez na dohodak	21,3	23,6	23,5	24,7	26,1
3	Porez na dobit	11,1	10,1	12,7	13,1	13,6
4	Porezi građana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Ostali porezi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II	NAKNADE I TAKSE	5,1	6,1	6,2	6,5	6,7
1	Naknade i takse	5,1	6,1	6,2	6,5	6,7
III	NOVČANE KAZNE	3,8	7,7	7,9	8,1	8,5
1	Novčane kazne	3,5	3,9	4,0	4,1	4,3
2	Ostali prihodi	0,3	3,8	3,9	4,0	4,2
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	16,7	28,1	28,7	29,7	31,0
	Ostali neporeski prihodi	16,7	28,1	28,7	29,7	31,0
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	4,3	2,3	2,4	2,4	2,5
1	Transferi	3,8	2,3	2,4	2,4	2,5
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
VI	KAPITALNI PRIMICI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	239,2	272,9	240,6	261,5	270,7

Odjeljak A. Indirektni porezi

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju kako slijedi:

1. Raspodjela na račun rezervi,
2. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
3. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta i
4. Otplata vanjskog duga.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti.

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj 22/06, 43/08 i 22/09) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije	36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona	51,48 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave	8,42 %
4. Direkcija za ceste	3,90 %

Tabela 13. Projekcija prihoda od poreza na dodanu vrijednost za Zeničko-dobojski kanton i općine Zeničko-dobojskog kantona za 2014. - 2016. godinu

Indirektni porezi	Izvršenje 2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno Kanton + općine	200.932.900	186.922.958	189.192.576	210.394.524	216.598.890
Kanton	168.718.348	157.284.808	159.194.560	177.034.767	182.255.381
Breza	997.702	912.108	923.183	1.026.639	1.056.914
Doboj Jug	315.165	312.446	316.240	351.679	362.050
Kakanj	3.107.184	2.870.874	2.905.733	3.231.365	3.326.655
Maglaj	1.978.002	1.857.515	1.880.069	2.090.760	2.152.415
Olovo	1.113.714	1.022.643	1.035.059	1.151.054	1.184.998
Tešanj	3.897.998	3.674.598	3.719.215	4.136.011	4.257.978
Usora	551.056	508.838	515.016	572.732	589.621
Vareš	933.895	861.796	872.259	970.010	998.614
Visoko	3.250.265	2.669.323	2.701.734	3.004.505	3.093.105
Zavidovići	3.314.071	3.111.848	3.149.632	3.502.597	3.605.885
Zenica	10.141.368	9.384.726	9.498.675	10.563.148	10.874.647
Žepče	2.614.133	2.451.436	2.481.201	2.759.258	2.840.627
Ukupno općine	32.214.552	29.638.150	29.998.016	33.359.757	34.343.509

Tabela 14. Projekcija prihoda od indirektnih poreza za Kantonalnu direkciju za ceste Zeničko-dobojskog kantona za 2014.-2016. godinu

	Izvršenje 2012	2013	2014	2015	2016
Zeničko-dobojski kanton	7.727.049	7.209.772	7.297.313	8.115.089	8.354.397

Odjeljak B. Porez na dobit

Ukupni prihodi od poreza na dobit su projicirani na 12,6 mil. KM u 2014. godini, što predstavlja povećanje od 14,20% u odnosu na izvršenje u 2012. godini. Projekcije za 2015. i 2016. godinu predviđene su sa stopom rasta od oko 3,5%, odnosno 4,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 15. Projekcija prihoda od poreza na dobit za Zeničko-dobojski kanton za 2014.-2016. godinu

Vrsta prihoda	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013.	2014.	2015.	2016.
Porez na dobit	11.078.561	12.380.008	12.652.368	13.095.201	13.645.200

Odjeljak C. Porez na dohodak

Ukupni prihodi od poreza na dohodak su projicirani na 23,4 mil. KM u 2014. godini, što predstavlja povećanje od 10,53% u odnosu na izvršenje u 2012. godini. Projekcija poreza na dohodak u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2015. godini predviđa povećanje od 5,1%, odnosno u 2016. godini 5,6%.

Tabela 16. Projekcija prihoda od poreza na dohodak za Zeničko-dobojski kanton i općine za 2014. - 2016. godinu

Vrsta prihoda	Izvršenje 2012.	Projekcije			
		2013.	2014.	2015.	2016.
Porez na dohodak	32.387.186	34.481.668	35.826.453	37.689.428	39.800.036
Kanton	21.243.526	22.599.285	23.480.657	24.701.651	26.084.944
Općine	11.143.660	11.882.383	12.345.796	12.987.777	13.715.092

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu definiranja prioritetnih rashoda i definiranju gornjih granica rashoda budžetskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke.

Na osnovu ove analize i prognoze prihoda te preuzetih podataka od općina Zeničko-dobojskog kantona i vanbudžetskih fondova, urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2014. - 2016. godinu.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, uslijed alociranja velikog iznosa budžetskih sredstava na plaće i naknade, socijalne transfere, te nedovoljne alokacije na materijalne troškove i kapitalne investicije, pa je imperativ na Vladi Zeničko-dobojskog kantona da se odupre povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U slijedećoj tabeli daju se okvirni ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta i po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti i namjenskih sredstava:

Tabela 17. Projekcija rashoda i izdataka za Zeničko-dobojski kanton za 2014. - 2016. godinu

	Ostvareno 2012.	Plan Budžeta 2013.	(000.000 KM)		
			Projekcije	2014.	2015.
UKUPNO PLAĆE	160,4	164,1	167,9	169,7	171,1
Bruto plaće i doprinosi	138,4	140,8	144,2	145,8	147,0
Naknade troškova zaposlenih	22,0	23,3	23,7	23,9	24,1
MATERIJALNI TROŠKOVI	33,9	37,4	25,9	32,7	35,5
TEKUĆI TRANSFERI	52,7	60,3	38,7	46,9	51,4
Subvencije	5,3	11,2	4,0	5,1	5,5
Transferi pojedincima	38,9	37,4	28,7	34,2	37,1
Transferi drugim nivoima vlasti	5,8	8,3	4,4	5,6	6,1
Ostali tekući transferi	2,7	3,4	1,6	2,0	2,7
Kapitalni grantovi	0,4	1,2	0,3	0,4	0,4
Otplate kamate	0,3	0,5	0,2	0,3	0,3
Nabavka stalnih sredstava	7,4	8,8	5,7	6,2	6,7
Otplata duga	0,3	0,3	1,8	5,2	5,2
Pozajmice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1
UKUPNO	255,5	272,9	240,6	261,5	270,7

Odjeljak A. Plaće i naknade

U narednom periodu ne predviđa se značajnije povećanje broja zaposlenih, osim ukoliko budžetski korisnik ne posjeduje izričito saglasnost za novo upošljavanje, broj zaposlenih lica i nivo plaća u 2014. godini će ostati relativno nepromijenjen u odnosu na 2013. godinu.

Odjeljak B. Materijalni troškovi

Potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 25,9 mil. KM u 2014. godini, što predstavlja 10,76% ukupnog Budžeta Kantona. Izdaci za materijal i usluge u 2014. godini su za 30,75% manji od procijenjenih za 2013. godinu, dok se u projekcijama za 2015. i 2016. godinu predviđa smanjenje od 3,54%, odnosno povećanje od 4,71% u odnosu na izvršenje 2012. godine.

Odjeljak C. Tekući transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2014. godini iznose 38,7 mil. KM i u odnosu na izvršenje 2012. godine su manji za 26,57%.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2014. godinu, najveći dio se odnosi na transfere iz oblasti socijalne zaštite, pitanja povratka izbjeglih i raseljenih lica, transfere iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije i ostale tekuće transfere.

Odjeljak D. Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona

Ukupni kapitalni izdaci iz budžeta se procjenjuju na 8,0 mil. KM u 2014. godini. Za 2015. i 2016. godinu se očekuje potrošnja u iznosu 12,1 mil. KM i 12,6 mil. KM. Opredjeljenje Vlade Zeničko-dobojskog kantona za održivi budžet, uslijed efekata svjetske ekonomske krize koja je uticala na provođenje odgovarajućih mjera štednje u svim segmentima se odrazilo i na smanjenje izdataka za kapitalne projekte u narednom periodu.

Više podataka o kapitalnim izdacima je dato u tabeli koja slijedi.

Tabela 18. Kapitalni izdaci za Zeničko-dobojski kanton za 2014. - 2016. godinu

	Ostvareno 2012.	Plan Budžeta 2013.	Projekcije		
			2014.	2015.	2016.
UKUPNO KAPITALNI RASHODI I IZDACI	8,4	10,8	8,0	12,1	12,6
Kapitalni grantovi	0,4	1,2	0,3	0,4	0,4
Otplate kamate	0,3	0,5	0,2	0,3	0,3
Nabavka stalnih sredstava	7,4	8,8	5,7	6,2	6,7
Otplata duga	0,3	0,3	1,8	5,2	5,2
Pozajmice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Predviđeni kapitalni projekti uključuju:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede
- Kapitalne projekte iz oblasti obrazovanja
- Kapitalne projekte Ministarstva zdravstva
- Nabavku opreme budžetskim korisnicima
- Nabavku građevina

Njihova pojedinačna visina i raspored po nadležnim korisnicima biće utvrđena budžetima svake projicirane godine.

POGLAVLJE III. KONSOLIDOVANE OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, OPĆINA I VANBUDŽETSKIH FONDOVA

Budžet je glavni instrument za određivanje politika vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Suočena sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji prevazilaze nivo raspoloživih resursa, Vlada je obavezna da donese odluke o tome koje su njene prioritetne politike. Budžetski korisnici Zeničko-dobojskog kantona su imali obavezu pripremiti i dostaviti Ministarstvu finansija svoje Tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika. Cilj ovih tabela je, da budžetskim korisnicima pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2014. - 2016. godinu, tako što će odrediti svoje ključne prioritete za raspodjelu budžeta za 2014. godinu i za naredne godine, a u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika. Korisnici su utvrdili svoje prijedloge visoko prioritetne potrošnje (za postojeće i nove programe/aktivnosti), kao i moguće uštede/opcije smanjenja za programe nižeg prioriteta, kako bi se ti resursi preusmjerili na inicijative višeg prioriteta, te putem nadležnih ministarstava dostavili Ministarstvu finansija, koje je izvršilo usaglašavanje prijedloga sa projiciranim prihodima

U prilogu su date konsolidovane tabele prihoda i potrošnje budžeta Zeničko-dobojskog kantona, općina i vanbudžetskih fondova Zeničko-dobojskog kantona, koje predstavljaju okvirne veličine poslovanja u narednom trogodišnjem periodu.

	Ostvareno 2012.				Plan Budžeta 2013.				Projekcija 2014.				Projekcija 2015.				Projekcija 2016.				
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	
POREZI	209,3	52,9	142,8	405,0	228,7	56,0	154,7	439,4	195,4	54,7	157,9	408,0	214,8	58,5	163,1	436,4	222,0	60,5	169,6	452,1	
Indirektni porezni sa Jedinstvenog računa	176,9	35,2	0,0	212,1	195,0	37,3	0,0	232,3	159,2	35,2	0,0	194,4	177,0	38,4	0,0	215,4	182,3	39,7	0,0	222,0	
Porez na dohodak	21,3	10,6	0,0	31,9	23,6	11,3	0,0	34,9	23,5	11,7	0,0	35,2	24,7	12,0	0,0	36,7	26,1	12,5	0,0	38,6	
Porez na dobit	11,1	0,1	0,0	11,2	10,1	0,1	0,0	10,2	12,7	0,1	0,0	12,8	13,1	0,1	0,0	13,2	13,6	0,1	0,0	13,7	
Porezni građana	0,0	4,1	0,0	4,1	0,0	4,4	0,0	4,4	0,0	4,9	0,0	4,9	0,0	5,1	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	5,2	
Ostali porezi	0,0	2,9	142,8	145,7	0,0	2,9	154,7	157,6	0,0	2,8	157,9	160,7	0,0	2,9	163,1	166,0	0,0	3,0	169,6	172,6	
NAKNADE I TAKSE	5,1	22,8	0,0	27,9	6,1	30,7	0,0	36,8	6,2	29,2	0,0	35,4	6,5	29,5	0,0	36,0	6,7	30,2	0,0	36,9	
Naknade i takse	5,1	22,8			27,9	6,1	30,7	0,0	36,8	6,2	29,2	0,0	35,4	6,5	29,5	0,0	36,0	6,7	30,2	0,0	36,9
NOVČANE KAZNE	3,8	0,6	0,0	4,4	7,7	0,5	0,0	8,2	7,9	0,4	0,0	8,3	8,1	0,4	0,0	8,5	8,5	0,4	0,0	8,9	
Novčane kazne	3,5	0,2	0,0	3,7	3,9	0,2	0,0	4,1	4,0	0,2	0,0	4,2	4,1	0,2	0,0	4,3	4,3	0,2	0,0	4,5	
Ostali prihodi	0,3	0,4	0,0	0,7	3,8	0,3	0,0	4,1	3,9	0,2	0,0	4,1	4,0	0,2	0,0	4,2	4,2	0,2	0,0	4,4	
OSTALI NEPORESKI PRIHODI	16,7	2,9	1,1	20,7	28,1	3,6	1,5	33,2	28,7	4,7	1,5	34,9	29,7	4,9	1,6	36,2	31,0	5,2	1,6	37,8	
Ostali nepor.prihodi	16,7	2,9	1,1	20,7	28,1	3,6	1,5	33,2	28,7	4,7	1,5	34,9	29,7	4,9	1,6	36,2	31,0	5,2	1,6	37,8	
FINANSIRANJE I TRANSFERI	4,3	12,1	6,5	22,9	2,3	21,1	8,5	31,9	2,4	22,0	5,5	29,9	2,4	23,7	4,5	30,6	2,5	23,8	3,8	30,1	
Transferi	3,8	10,5	6,5	20,8	2,3	19,1	8,5	29,9	2,4	19,1	5,5	27,0	2,4	18,7	4,5	25,6	2,5	18,8	3,8	25,1	
Finansiranje i privat., prodaja imovine	0,5	1,6	0,0	2,1	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	2,9	0,0	2,9	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0	5,0	0,0	5,0	
KAPITALNI PRIMICI	0,0	1,9	0,0	1,9	0,0	7,3	0,0	7,3	0,0	6,0	0,0	6,0	0,0	6,3	0,0	6,3	0,0	6,5	0,0	6,5	
UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	239,2	93,2	150,4	482,8	272,9	119,2	164,7	556,8	240,6	117,0	164,9	522,5	261,5	123,3	169,2	554,0	270,7	126,6	175,0	572,3	

	Ostvareno 2012.				Plan Budžeta 2013.				Projekcije											
									2014				2015				2016			
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno
UKUPNO PLAĆE	160,4	26,4	4,0	190,8	164,1	28,0	4,9	197,0	167,9	28,6	5,0	201,5	169,7	29,3	5,1	204,1	171,1	29,8	5,2	206,1
Bruto plaće i doprinosi	138,4	22,7	3,7	164,8	140,8	23,9	4,5	169,2	144,2	24,7	4,6	173,5	145,8	25,2	4,7	175,7	147,0	25,7	4,8	177,5
Naknade troš. zaposlenih	22,0	3,7	0,3	26,0	23,3	4,1	0,4	27,8	23,7	3,9	0,4	28,0	23,9	4,1	0,4	28,4	24,1	4,1	0,4	28,6
MATERIJALNI TROŠKOVI	33,9	27,2	134,0	195,1	37,4	28,9	133,0	199,3	25,9	26,7	135,4	188,0	32,7	27,3	140,5	200,5	35,5	27,7	146,8	210,0
TEKUĆI TRANSFERI	52,7	28,5	25,3	106,5	60,3	36,6	26,4	123,3	38,7	36,8	24,1	99,6	46,9	37,8	23,2	107,9	51,4	38,4	22,6	112,4
Subvencije	5,3	4,1	2,4	11,8	11,2	4,1	2,2	17,5	4,0	4,2	1,7	9,9	5,1	4,6	1,3	11,0	5,5	4,7	1,0	11,2
Transferi pojedincima	38,9	10,5	22,0	71,4	37,4	17,4	23,2	78,0	28,7	16,9	21,4	67,0	34,2	17,2	20,9	72,3	37,1	17,4	20,5	75,0
Transferi dr. niv. vlasti	5,8	2,4	0,0	8,2	8,3	2,6	0,0	10,9	4,4	2,9	0,0	7,3	5,6	2,9	0,0	8,5	6,1	3,0	0,0	9,1
Ostali tekući transferi	2,7	11,5	0,9	15,1	3,4	12,5	1,0	16,9	1,6	12,8	1,0	15,4	2,0	13,1	1,0	16,1	2,7	13,3	1,1	17,1
Kapitalni grantovi	0,4	8,0	1,6	10,0	1,2	9,2	0,0	10,4	0,3	7,8	0,0	8,1	0,4	8,2	0,0	8,6	0,4	8,7	0,0	9,1
Otplate kamate	0,3	0,4	0,0	0,7	0,5	0,5	0,0	1,0	0,2	0,4	0,0	0,6	0,3	0,5	0,0	0,8	0,3	0,6	0,0	0,9
Nabavka stal. sredstava	7,4	6,8	0,1	14,3	8,8	13,7	0,5	23,0	5,7	15,6	0,4	21,7	6,2	19,2	0,4	25,8	6,7	17,5	0,4	24,6
Otplata duga	0,3	1,2	0,0	1,5	0,3	1,3	0,0	1,6	1,8	1,1	0,0	2,9	5,2	0,5	0,0	5,7	5,2	2,9	0,0	8,1
Pozajmice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ostalo	0,1	0,5	0,0	0,6	0,3	2,9	0,0	3,2	0,1	1,0	0,0	1,1	0,1	1,0	0,0	1,1	0,1	1,1	0,0	1,2
UKUPNO	255,5	99,0	165,0	519,5	272,9	121,1	164,8	558,8	240,6	118,0	164,9	523,5	261,5	123,8	169,2	554,5	270,7	126,7	175,0	572,4